

*Mietteitä yhteiskuntaopin
reaalivastauksen yleisistä ongelmista*

Vastaus ei sisällä riittävästi tietoa

- Heikosta vastauksesta puuttuvat konkreettiset faktat, mikä näkyy esimerkiksi
 - asioiden esittämisenä ympärilyöreästi
 - esimerkkien puuttumisena
 - siten, ettei tehtävässä annettuja tai vastauksen kannalta olennaisia käsitteitä ole kunnolla määritetty
- Jos faktat eivät ole hallinnassa, on vaikea tai mahdoton tehdä päätelmiä ja tulkintoja

Vastaus on toteava, ei selittävä

- Yhteiskuntaopin vastauksissa korostuvat asioiden syy-seuraus -suhteet. Malta siis selittää asiat riittävän perusteellisesti
- Yksittäisten faktojen luetteleminen ilman perusteluja ei riitä kiitettävien pisteiden saamiseen
- Pidä siis jatkuvasti mielessäsi kysymykset MIKSI ja MITÄ SIITÄ SEURASI.

Kysymykseen sisältyvä dokumentti on jätetty liian vähälle huomiolle

- Dokumenttitehtävissä oletetaan aina, että kokelas käsittelee vastauksessaan itse dokumenttia
 - vaaditaan riittävää malttia esimerkiksi tekstin, tilaston tai kuvion analyysiin
- Vältä ylimielisyyttä, tulkitse dokumentti ennemmin puhki kuin jätät jotain mainitsematta ”itsestänselvyytenä”
 - Silti on pidettävä mielessä, että et kirjoita kaikkea mahdollista mitä dokumentista mieleen tulee vaan keskityt tehtävän kannalta olennaisiin asioihin
- Voit sitoa dokumentin vastaukseesi esimerkiksi ottamalla siitä suoria lainauksia (”Kuten henkilö X toteaa; kuten kuvioista voi havaita, muutokset ovat seuraavat jne.”) Dokumentin mekaaninen jäljentäminen ilman analyysia ei siis ole tehtävän tarkoitus

Vastaus on hajanainen

- Asiasta toiseen hyppivä vastaus antaa vaikutelman, ettei kirjoittaja hallitse kokonaisuutta
 - Suunnittele vastaus etukäteen ja poimi faktat paperiin mielestäsi loogisessa järjestyksessä
- Hyvä tapa aloittaa vastaus on selittää kysymykseen mahdollisesti sisältyvä käsite

RAJAUSONGELMA

- Ole tarkkana, mitä asiaa kysytään
 - Jos tarkoituksena on käsitellä esimerkiksi Suomen väestön kehityksen tulevia yhteiskunnallisia ja taloudellisia seurauksia, älä keskity selittämään aikaisempien vuosikymmenten nykyhetkeen johtanutta kehitystä
 - Tai jos pyydetään tarkastelemaan globalisaation etuja ja haittoja Suomen talouden kannalta, keskity Suomeen, älä kirjoita yleisesti globalisaatiosta mitä mieleen juolahtaa tai globalisaation etuja ja haittoja esimerkiksi kehitysmaiden kannalta. Asiaa voi taustoittaa yhdellä kappaleella, mutta pidä huoli, että menet riittävän nopeasti asiaan.
- Vastauksen väärä painottaminen on melko yleinen ongelma. Jos pyydetään vertaamaan kansalaisjärjestöjä ja puolueita yksityisen kansalaisen vaikutuskanavana, tulee vastauksessa käsitellä molempia eikä keskittyä vain jompaankumpaan.

Vastaus sisältää virheitä

- Jos et ole varma jonkin yksittäisen tiedon oikeellisuudesta, mieti, onko järkevämpi jättää koko asia mainitsematta kuin lähteä arvailemaan
- Ole tarkkana erilaisten käsitteiden täsmällisessä käytössä. Esimerkiksi valtio ja yhteiskunta menevät opiskelijoilta turhan usein sekaisin.

Vastauksessa on naiiveja piirteitä

- Ainereaali on kypsyyskoe
 - Vältä siis jyrkkiä omia mielipiteitä, erilaisten asioiden tuomitsemista, julistamista yms. mustavalkoista tai naiivia lähestymistapaa
 - Mieti sen sijaan aina, voitko tarkastella asiaa enemmän kuin yhdestä näkökulmasta.
 - Pyri asialliseen kieleen, älä käytä esimerkiksi puhekieltä tai kuluneita fraaseja.
 - Varo arvoväritteisiä, usein puhekielisiä ilmaisuja, jotka eivät kuulu asiakieleen (ryssät, mannet, duunarit jne.)

VASTAUKSESSA ON ULKOISIA ÖNGELMIA

- Pyri siihen, että lukija ottaa mielellään vastauksesi käteensä. Kiinnitä siis huomiota tekstin ulkoasuun. Kirjoita mahdollisimman siististi ja käytä ehdottomasti kappalejakoja
- Jos käytät lyhenteitä, kirjoita sana ensimmäisellä kerralla kokonaan ja heti sen perään sulkuihin sen lyhenne (Euroopan keskuspankki (EKP)). Käytä vain vakiintuneita lyhenteitä eli älä keksi niitä aikaa säästääkseen itse.